

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Освітня програма: **ПОЛЬСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВА**
Спеціальність: 035 Філологія
Галузі знань: 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів,
протокол № 1 від 29 серпня 2022 року

м. Івано-Франківськ – 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Мищук Мар'яна Богданівна
Контактний телефон	0970878570
Е-mail викладача	mariana.mishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2.Цикл професійної підготовки 2.2. Вибіркові дисципліни 2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/fd00c724e2cbe33826a0
Консультації	Упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Програма курсу спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань з «Політології». Сьогодні цілком очевидно, що політика знаходиться в центрі практично всіх суспільно-політичних тай навіть соціально-економічних перетворень, впливаючи як безпосередньо, так і опосередковано на інтереси всіх людей на земній кулі. Тому при вивченні політичної науки дуже важливо навчитися аналізувати процеси і явища, виявляти причини, що їх породжують, їх сутність, характерні ознаки та особливості. Політична наука (політологія) в Україні досліджує політичну систему суспільства, інституціональні форми, функції, типології влади, засоби і цілі політики, політичні процеси (управління та ін.), аналізує теорії внутрішньої та зовнішньої політики, політичної стратегії і тактики, техніку організації влади, прийняття рішень, роботи апаратів управління, виборчих процесів, діяльності політичних партій, політичної еліти та лідерів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Політологія» є глибоке вивчення і засвоєння студентами базових знань з політології. студент повинен засвоїти весь матеріал з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, засвоїти важливі проблеми з політології, зокрема, функціонування держави як складової політичної системи суспільства, аналіз виборчого процесу, особливостей організаційної структури політичних партій, зовнішньої політики та міжнародних відносин в цілому, вміти застосовувати набуті знання у майбутній професійній і громадській діяльності.</p>	
4. Компетентності	
<p>Компетенції соціально-особистісні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спроможність аналітично, системно і критично мислити, знати наявні масиви і комплекси політологічних джерел; - ерудованість, креативність і комунікабельність; - патріотизм і толерантність. <p>Загальнонаукові компетенції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - базові знання в галузі політології; - розуміння процесу становлення світогляду та розвитку політичних ідей теоретиків 	

політичної думки;

- уявлення про стан джерельної бази вивчення основних проблем досліджуваної теми.

Інструментальні компетенції:

- навички використання наукової інформації;

- здатність до застосування в науковому спілкуванні відповідної термінології з політології.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до пошуку та інтерпретації інформації, засвоєння нових знань, генерування та викладу ідей, зокрема, з застосуванням інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи оцінку актуальності дослідження, аналіз проблем, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку якості результатів.

ЗК5 здатність до пошуку наукової інформації розуміння процесу становлення світогляду та розвитку політичних ідей теоретиків політичної думки, оброблення та узагальнення базових знань в галузі політології з різних джерел (здатність виявляти, систематизувати і комплексно досліджувати джерела)

ЗК9 здатність діяти соціально відповідально та свідомо (застосовувати на практиці набуті знання) , беручи активну участь в суспільно-політичних процесах, зокрема, у виборах, опираючись на відповідний рівень політичної свідомості та культури, обізнаності з характерними особливостями різних ідейно-політичних напрямків, відображених в ідеологічних засадах функціонування політичних партій.

Z9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Знанн про це, студенти , насамперед отримують при вивченні сутності держави, її форм (політико-адміністративного усрою, політичних режимів, форм правління), особливостей функціонування правової і соціальної держави, аналізу генези громадянського суспільства.

Z10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. При цьому , студенти оволодівають такими категоріями, як “політична свідомість”, “політична культура”, “політична соціалізація особи”.

Результати навчання:

ПРН10 здатність розуміти і враховувати політико-соціальні аспекти життя, орієнтуватись в розмаїтті політичних поглядів на сутність політичної системи та сучасної держави в тісному взаємозв'язку з практикою державотворення в сучасній Україні; науково осмислювати сутність сучасної політичної боротьби різноманітного спектру партій, рухів та об'єднань та вміти свідомо визначити своє місце в суспільстві; усвідомити місце політики як специфічного явища суспільного життя в контексті інших соціальних явищ та процесів, економіки, релігії, науки, культури, освіти, медицини; зрозуміти сутність політичного лідерства, основні вимоги до лідера та здійснюваної ним влади; особливості переходу до громадянського суспільства та правової , демократичної держави.

Р1. Демонструвати знання й розуміння основних концепцій, принципів, теорій фундаментальної та прикладної математики і використовувати їх на практиці, а також гуманітарних дисциплін підготовки фахівця.

N14. Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням

загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів. здатність розуміти і враховувати політико-соціальні аспекти життя, орієнтуватись в розмаїтті політичних поглядів на сутність політичної системи та сучасної держави в тісному взаємозв'язку з практикою державотворення в сучасній Україні; науково осмислювати сутність сучасної політичної боротьби різноманітного спектру партій, рухів та об'єднань та вміти свідомо визначити своє місце в суспільстві; усвідомити місце політики як специфічного явища суспільного життя в контексті інших соціальних явищ та процесів, економіки, релігії, науки, культури, освіти, медицини; зрозуміти сутність політичного лідерства, основні вимоги до лідера та здійснюваної ним влади; особливості переходу до громадянського суспільства та правової, демократичної держави.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
	052 Політологія		Вибірковий

Тематика курсу

Тема 1. **Політологія: предмет і об'єкт політології як науки.** лекція, 2 год.

Тема 2-3. **Генеза світової політичної думки.** семінарське заняття 4 год.

Тема 4. **Базові характеристики української політичної думки.** лекція, 2 год.

Тема 5. **Влада. Політична влада.** семінарське заняття, 2 год.

Тема 6. **Політична система суспільства.** лекція, 2 год.

Тема 7. **Держава - основний інститут політичної системи.** лекція, 2 год.

Тема 8. **Політичні партії, громадсько-політичні рухи.** семінарське заняття, 2 год.

Тема 9. **Вибори та виборчі системи.** семінарське заняття, 2 год.

Тема 10. **Політична еліта та лідерство.** лекція, 2 год.

Тема 11. **Політична свідомість і політична культура. Політичний конфлікт.** семінарське заняття 4 год.

Тема 12. **Політичні ідеології.** лекція, 2 год.

Тема 13. **Політичний процес.** семінарське заняття, 2 год.

Тема 14. **Політика та релігія.** лекція, 2 год.

Перелік питань для обговорення на лекції та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного навчання.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів передбачає 4 форми контролю за навчанням студентів:</p> <p>1) поточний контроль (30 балів); 2) контрольна робота (30 балів); 3) підготовка презентації/написання реферативної роботи (30 балів); 4)тест (10 балів).</p> <p>Завершується курс заліком.</p>	
Вимоги до письмової роботи	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <p>1) повторення студентами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання студентами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 5 балів; – вміння структурувати основні явища та елементи дисципліни – 10 балів; – знання теоретичних засад, поглядів і праць відомих дослідників – 15 балів; <p>Загальна кількість – 30 балів.</p>	
Семінарські заняття	<p>Відповідь здобувача на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>	
Критерії оцінювання презентації/реферату	робота є оригінальним самостійним дослідженням, у якому відбито творчий пошук студента, його вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувати при цьому власні гіпотези з досліджуваних проблем;	25-30 балів
	наукове дослідження студента виконане на достатньо високому рівні, але має незначні недоліки в технічному оформленні, укладанні списку літератури, стилістиці тексту;	18-24 балів
	тема розкрита неповно	13-17
	робота не відповідає переважній більшості вимог до наукових досліджень, але має структуру, у списку літератури зазначено більше трьох джерел;	6-12 балів
	розкритий лише окремий аспект	5 бали
	презентація/реферат не зарахований	0
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання	

	всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.
--	--

7. Політика курсу

Політика вивчення навчальної дисципліни “Політологія” передбачає набуття здобувачами визначених компетентностей через: аудиторну (лекції, семінарські та практичні заняття) та позааудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання, практика).

Консультації викладача, відпрацювання здобувачами пропущених аудиторних занять, отриманих незадовільних оцінок та подачі індивідуальних робіт – згідно розкладу.

У випадку встановлення вияву академічної недобросовісності викладач пропонує здобувачеві повторно виконати передбачений навчальною програмою курсу вид роботи

8.Рекомендована література

Основна:

1. Закон України про вибори народних депутатів України від 17.11.2011 № 4061-VI. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>.
2. Погорілий Д. Є. Політологія: 100 питань — 100 відповідей : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Погорілий Д. Є. К. : ІНКОС, 2008. 232 с.
3. Політологія: історія та методологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Ф.М.Кирилюка. - К.: Здоров'я, 2000. С.290-309.
4. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. К. : Академія, 2010. 568 с.
5. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. К. : Знання, 2011. 415 с.
6. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. 2-ге вид., доп. і перероб. К. : Генеза, 2004. 736 с.
7. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. К. : Парламентське вид-во, 2011. 808 с.
8. Політологія для вчителя : навч. посібн. для студентів пед. ВНЗ / за заг. ред. К. О. Ващенко, В. О. Корнієнка. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 406 с.
9. Прикладна політологія : навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. К. : ВЦ «Академія», 2008. 472 с.
10. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Рудич Ф. М. К. : Либідь, 2009. 480 с.
11. Шляхтун П. П. Політологія: теорія та історія політичної науки / П. П. Шляхтун. К. : Центр уч. літ-ри, 2010. —500 с.

Додаткова:

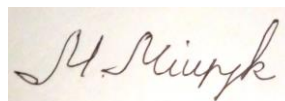
12. Августин Блаженный. О граде Божием / Августин Блаженный. - Мн. : Харвест; М. : АСТ, 2000. 1296 с.
13. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: навч. посіб. / А. О. Білоус. - К.: АМУПП, 2000. 200 с.
14. Горлач М. І. Політологія : наука про політику / М. І. Горлач, В.Г. Кремень. К. : Центр учбової літератури, 2009. 840 с.
15. Левенець Ю. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX — початок XX століття). К., 2001.
16. Макаренко Л. П. Психологічні засади політичного лідерства // Політол. вісн.: зб. наук. пр. К.: ІНТАС, 2009. - Вип. 42. С. 125-136.

17. Мартинюк Р.С. Реалізація принципу поділу влади в сучасній Україні: політико-правовий аналіз. - Острого: Видавництво Національного ун-ту "Острозька академія", 2007. - 352с.
18. Морарь М. В. Сучасна українська політична думка про лідерство (політологічний аспект) / М. В. Морарь // Удосконалення навч.-вихов. процесу в вищ. навч. закл. / відп. за вип. О. В. Бойко. Мелітополь, 2009. Вип. 13. С. 215-218.

Інформаційні ресурси:

19. Журнал "Foreign Policy in Focus" - <http://www.fpif.org/>
20. Журнал "Global Issues" - <http://www.globalissues.org/>
21. Журнал "Foreign Affairs" - <http://www.foreignaffairs.org/>
22. Журнал "Foreign Policy" - <http://www.foreignpolicy.com>
23. «Діалог.UA» - інформаційний ресурс, що орієнтований на суспільний діалог з проблем стратегії розвитку України, стимулюванні дискусій, які б допомогли віднайти шляхи до встановлення соціально-політичного консенсусу щодо образу майбутнього країни, її місця та місії у світі. <http://dialogs.org.ua/ua/>

Викладач

Міщук М.Б.